

De domeinen van KWALITEIT VAN BESTAAN, vertaald door SPOT

Kwaliteit van bestaan is in de huidige zorg- en dienstverlening een belangrijk visioethema. De zogeheten domeinen van kwaliteit van bestaan geven weer waaraan voldaan moet zijn om een kwalitatief volwaardig bestaan te leiden. Deze domeinen gelden voor iedereen, met of zonder beperking. De in Nederland veel gebruikte omschrijving in acht domeinen is afkomstig van de Amerikaan Robert Shalock, een van de grondleggers van deze visie. De door SPOT gebruikte driedeling (welbevinden, ontplooiing en participatie) is ook van hem afkomstig. In de woorden van SPOT komen die domeinen op het volgende neer:

WELBEVINDEN

- **Lichamelijk welbevinden:** een belangrijke basis om je goed te voelen en optimaal te kunnen functioneren. *Het gaat hierbij om gezondheid, voeding (wat gezond voor je is, wat je lekker vindt), algemene dagelijkse lichaamsverzorging / zelfverzorging, medische zorg, mobiliteit en goede balans tussen lichamelijke inspanning/activiteit en ontspanning.*
- **Psychisch welbevinden:** je vrij en veilig voelen, met respect behandeld worden en je leven kunnen leiden op de manier zoals jij dat wilt. *Stemming (plezier hebben in de dingen die je doet, in het leven), tevredenheid, een positief zelfbeeld, maar ook de sfeer in je directe omgeving, die van invloed kan zijn op je stemming.*
- **Materieel welbevinden:** financiële zekerheid, bezittingen en het hebben van onderdak. Privacy en zelfbeslissingsrecht gelden als belangrijkste regels. *Maar ook bijvoorbeeld verzorgde kleding en een verzorgd interieur horen daarbij.*

ONTPLOOIING

- **Persoonlijke ontwikkeling:** het recht om je vaardigheden te kunnen ontwikkelen (ondermeer recht op onderwijs) is een belangrijk basisrecht in onze samenleving. *De kans krijgen om je als mens te ontwikkelen, op jouw manier, in jouw tempo, is van groot belang voor het ontwikkelen van gevoel van eigenwaarde.*
- **Zelfbepaling:** zelf kunnen beslissen over zaken die jouw dagelijks leven betreffen, zelf keuzes kunnen maken die door je omgeving gerespecteerd worden. *Autonomie, persoonlijke controle en leven volgens eigen waarden zijn hierbij essentiële thema's.*

PARTICIPATIE

- **Inter-persoonlijke relaties:** een eigen sociaal netwerk; buiten zorg- en dienstverlening, dus naast familie ook vrienden en kennissen, mensen die met je omgaan zonder een professionele relatie met je te hebben). *Intimiteit, genegenheid en seksualiteit horen hier ook bij.*
- **Deelname aan de samenleving:** ook als je beperkingen hebt en/of ondersteuning van anderen nodig hebt, maak je deel uit van de samenleving. *Je hebt recht op maatschappelijke participatie, je moet net als ieder ander kunnen profiteren van alle verworvenheden en voorzieningen in de samenleving.*
- **Belangen:** de rechten die je als burger toekomen ook daadwerkelijk ervaren. Wanneer je gebruik maakt van een zorgvoorziening ben en blijf je een volwaardig burger met

dezelfde rechten als anderen. *Dit komt ondermeer tot uitdrukking in (gebruikmaken van) je stemrecht*

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) voegde in haar visiedocument een aantal vooraarden toe aan de domeinen. SPOT maakte er een korte vertaling van:

Voorwaarden KWALITEIT VAN BESTAAN

Om die kwaliteit van bestaan te waarborgen moeten zorgorganisaties aan een aantal voorwaarden voldoen:

- **Zorgafspraken en ondersteuningsplan:** komen tot stand in samenspraak met de cliënt (en zonodig met een wettelijk vertegenwoordiger); *afspraken worden controleerbaar (ook voor de cliënt) nagekomen/uitgevoerd en geëvalueerd.*
- **Cliëntveiligheid:** de organisatie neemt maatregelen om veiligheid (*fysiek, sociaal en emotioneel*) te waarborgen en te toetsen; *vrijheidsbeperkende maatregelen zijn hierbij een specifiek aandachtspunt.*
- **Kwaliteit van medewerkers en organisatie:** doorlopende aandacht voor attitude, bejegening en handelen. *Scholing, coaching en regelmatige voortgangsgesprekken horen daar bij.*
- **Samenhang in zorg en ondersteuning:** onderlinge communicatie en afstemming is essentieel. *Het gaat hierbij zowel om collegiale communicatie als om communicatie en afstemming met de cliënt. De samenhang in de ondersteuning komt tot stand in samenspraak met de cliënt.*

Medewerkers dragen hier zelf uiteraard actief aan bij. In hun dagelijks handelen is zichtbaar in welke mate zij bijdragen of voldoen aan deze voorwaarden.

Stichting SPOT, 2011.